

Αγώνες Ιστιοπλοΐας Ανοικτής Θαλάσσης

Κείμενο Μάνος Ρούδας

Όταν μπαίνει η άνοιξη, ο καιρός ενδείκνυται για ιστιοπλοΐα και έτσι κάθε σαββατοκύριακο υπάρχει τουλάχιστον και από μία αγωνιστική διοργάνωση στην περιοχή του Σαρωνικού. Ας δούμε πως διοργανώνονται και πως διεξάγονται οι αγώνες ιστιοπλοΐας στην ανοικτή θάλασσα.

Αγωνιστικός Χώρος

Οι αγώνες ιστιοπλοΐας διεξάγονται σε *υδάτινους στίβους*. Η σήμανσή τους γίνεται με σηματοδούρες, οι οποίες οριοθετούν τις διαδρομές που πρέπει να ολοκληρώσουν οι αγωνιζόμενοι.

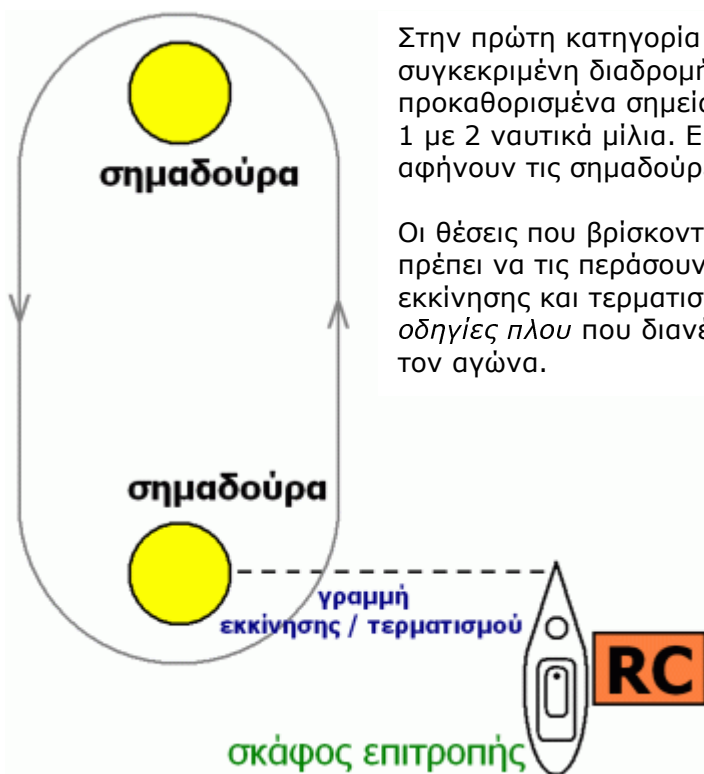
Κλιμάκια της *Επιτροπής Αγώνα* βρίσκονται σε πλωτά μέσα, για να δώσουν την εκκίνηση και τον τερματισμό.

Οι καιρικές συνθήκες έχουν μεγάλη επίδραση στον αγώνα. Οποιαδήποτε αλλαγή της έντασης ή της διεύθυνσης του ανέμου επιβάλλει την αντίδραση των αγωνιζομένων ώστε να κερδίσουν μέτρα.

Κατηγορίες Ιστιοπλοϊκών Αγώνων

Οι αγώνες ιστιοπλοΐας χωρίζονται σε δύο βασικές κατηγορίες:

1. Αγώνες περιπλου σημαντήρων, παράκτιοι, ή όρτσα-πρίμα (**inshore**)
2. Αγώνες ανοικτής θαλάσσης (**offshore**)

Αυτοί είναι αγώνες δεξιότητας και τεχνικής.

Στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν οι αγώνες που διεξάγονται στο ανοιχτό πέλαγος. Είναι αγώνες αντοχής και τακτικής. Οι ιστιοδρομίες είναι μεγαλύτερης απόστασης. Τα σκάφη ανοικτής θαλάσσης (yachts) μπορούν να λάβουν μέρος και στις δύο κατηγορίες αγώνων.

Εκτός των Ολυμπιακών Αγώνων, οι διασημότεροι ιστιοπλοϊκοί αγώνες είναι το America's Cup (inshore), το Volvo Ocean Race (ο γύρος του κόσμου), και τα Vendée Globe (περίπλους της Γης, ενός ατόμου, χωρίς στάσεις) και Velux 5 Oceans (περίπλους της Γης, ενός ατόμου, με δύο ενδιάμεσες στάσεις).

Ισοζυγισμός και Καταμέτρηση

Για να κριθεί σε έναν ιστιοπλοϊκό αγώνα η τεχνική και η τακτική, θα πρέπει να εξισωθούν με κάποιο τρόπο οι δυνατότητες των σκαφών. Έτσι, ένα μεγάλο αγωνιστικό σκάφος θα πρέπει να έχει κάποια 'ποινή' στη βαθμολογία του ώστε να ανταγωνίζεται με ίσους όρους με τα μικρότερα και πιο αργά σκάφη.

Το σύνολο των κανόνων που ορίζουν πόσο μεγάλη θα είναι αυτή η 'ποινή' λέγεται σύστημα *ισοζυγισμού*. Τα σημεία από τα οποία ορίζεται η ικανότητα των σκαφών και ο τρόπος μέτρησής τους, λέγεται *καταμέτρηση*.

Τα συστήματα ισοζυγισμού επεμβαίνουν στο *χρόνο τερματισμού* των σκαφών, βάζοντας επιπλέον χρόνο ποινής στα σκάφη που είναι ικανότερα. Έτσι, από τους διορθωμένους πλέον χρόνους, βγαίνει ο τελικός νικητής.

Επειδή όμως υπάρχουν σκάφη πολύ διαφορετικών τύπων και μεγεθών, έχουν δημιουργηθεί και αντίστοιχες κατηγορίες στις οποίες ταξινομούνται. Οι δύο κατηγορίες που εφαρμόζονται στην Ελλάδα είναι η IMS και η ORC Club, για τα αμιγώς αγωνιστικά και τα σκάφη αγώνων και κρουαζιέρας, αντίστοιχα.

Όταν τα σκάφη είναι ίδια, τότε γίνεται αγώνας *κλάσης*. Όταν τα σκάφη αγωνίζονται σε ζευγάρια, σε μορφή μονομαχίας, τότε ο αγώνας λέγεται *match race*.

Γραμμή εκκίνησης και τερματισμού

Είναι η νοητή γραμμή που ενώνει το σκάφος της επιτροπής αγώνων με μία σημαδούρα. Τα σκάφη που μετέχουν στον αγώνα είναι υποχρεωμένα να κινούνται πίσω από αυτή τη γραμμή πριν την εκκίνηση, ενώ με την έναρξη του αγώνα περνούν τη γραμμή και ξεκινούν να ταξιδεύουν.

Στον τερματισμό, τα σκάφη πρέπει να περάσουν πάλι αυτή τη νοητή γραμμή, ενώ η επιτροπή του αγώνα σημειώνει τους χρόνους τη σειρά τερματισμού.

Η πρώτη πλεύση μετά την εκκίνηση είναι συνήθως όρτσα. Αντίστοιχα, η τελευταία πλεύση πριν τον τερματισμό είναι συνήθως πρίμα.

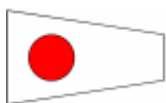

Εκκίνηση αγώνων

Τα σκάφη συγκεντρώνονται στο χώρο που θα διεξαχθεί ο αγώνας πριν την έναρξη. Από το σκάφος της επιτροπής αγώνα, δίνονται διάφορα οπτικά σήματα (σινιάλα) χρησιμοποιώντας τις σημαίες του διεθνούς κώδικα σημάτων, καθώς επίσης και ηχητικά σήματα όπως βολή πυροβόλου όπλου, κόρνα ή φωτοβολίδα.

Πριν τη διαδικασία της εκκίνησης, συνήθως επαίρεται η σημαία της αναβολής, με δύο ηχητικά σήματα. Η αναβολή είναι έπ' αόριστον και είναι διαφορετική από την ακύρωση της ιστιοδρομίας. Όταν κατεβαίνει η αναβολή, δίνεται ένα ηχητικό σήμα και σε ένα λεπτό ακολουθεί το επόμενο σήμα, το δεκάλεπτο για τους αγώνες ανοικτής θαλάσσης, ή το πεντάλεπτο για τους αγώνες inshore.

Πέντε λεπτά πριν την προκαθορισμένη ώρα της εκκίνησης, η επιτροπή αγώνα δίνει ένα ηχητικό σήμα και υψώνει τη σημαία της κλάσης (κατηγορίας).

Τέσσερα λεπτά πριν την εκκίνηση (ένα λεπτό μετά το προηγούμενο σήμα) δίνεται ένα ηχητικό σήμα και ταυτόχρονα υψώνεται η σημαία του γράμματος P (para) του διεθνούς κώδικα σημάτων. Στους αγώνες με σκάφη ανοικτής θάλασσας, όταν δοθεί το προπαρασκευαστικό σήμα, τα σκάφη είναι υποχρεωμένα να σβήσουν τις μηχανές τους και να ελίσσονται μόνο με τα πανιά, υποχρεωτικά, μέχρι τον τερματισμό τους.

Κατόπιν έρχεται το *λεπτό* ή *κανόνας λεπτού*. Δίνεται με την υποστολή της σημαίας του γράμματος P (para) και ένα ηχητικό, ενώ η σημαία της κλάσης παραμένει αναρτημένη.

Η εκκίνηση τέλος δίνεται με το πέρας του λεπτού, με την υποστολή της σημαίας της κλάσης και ένα ηχητικό σήμα (πυροβολισμός ή κόρνα).

Παράδειγμα εκκίνησης

1. Υπάρχει αναβολή
2. Κατεβαίνει η αναβολή, σε ένα λεπτό πεντάλεπτο
3. Πεντάλεπτο (πέντε λεπτά για εκκίνηση)
4. Τετράλεπτο (σβήνουν οι μηχανές, τέσσερα λεπτά για εκκίνηση)
5. Λεπτό (ένα λεπτό για εκκίνηση)
6. Εκκίνηση

Κανονισμοί

Κατά τη διάρκεια ενός αγώνα τα σκάφη πρέπει να ακολουθήσουν συγκεκριμένους κανονισμούς που αφορούν την προτεραιότητα, τα σημεία στροφής, την εκκίνηση και τον τερματισμό. Οι κανονισμοί ορίζονται από τη Διεθνή Ιστιοπλοϊκή Ομοσπονδία (ISAF).

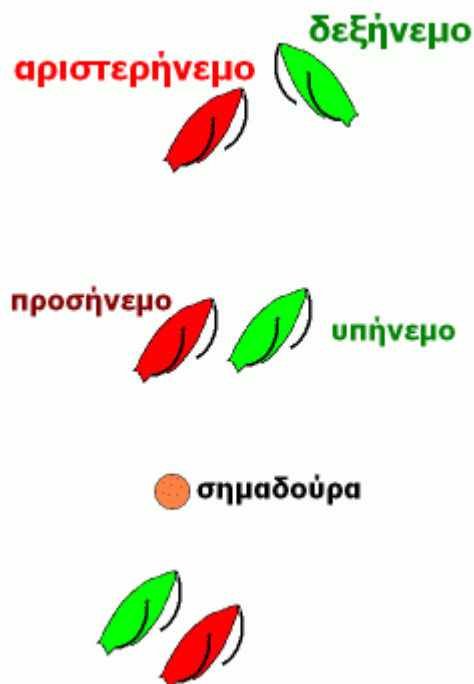
Ένα σκάφος θεωρείται *δεξήνεμο* όταν δέχεται τον άνεμο στη δεξιά του πλευρά. Αντίστοιχα, *αριστερήνεμο* είναι όταν δέχεται τον άνεμο στην αριστερή του πλευρά. Οι τρεις βασικότεροι κανόνες που αφορούν την προτεραιότητα στους αγώνες είναι οι εξής:

-Ανάμεσα σε ένα δεξήνεμο και ένα αριστερήνεμο σκάφος, προτεραιότητα έχει το δεξήνεμο.

-Όταν δύο σκάφη δέχονται τον άνεμο στην ίδια πλευρά, τότε προτεραιότητα έχει το υπήνεμο σκάφος.

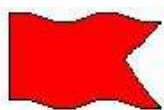
-Πλησιάζοντας ένα σημείο στροφής, δικαίωμα πορείας έχει το σκάφος που έχει την εσωτερική, είναι δηλαδή προς τη μεριά της σημαδούρας.

Στους αγώνες ανοικτής θαλάσσης, τη νύχτα δεν ισχύουν οι κανονισμοί αυτοί, αλλά ο ΔΚΑΣ (Διεθνής Κανονισμός Αποφυγής Συγκρούσεων).

Ενστάσεις και Ποινές

Η ιστιοπλοΐα είναι το μοναδικό άθλημα που διεξάγεται χωρίς διαιτητή. Ως εκ τούτου, η επιτροπή αγώνα, ακόμα και αν διαπιστώσει μία παράβαση, δεν μπορεί να τιμωρήσει αυτόκλητα έναν αγωνιζόμενο. Η επιτροπή αγώνα φροντίζει μόνο για την ομαλή εκκίνηση, ώστε να μην ξεκινήσει κάποιο σκάφος πρόωρα.

Οι αγωνιζόμενοι μεταξύ τους μπορούν να υποβάλλουν ενστάσεις όταν γίνεται αδικία σε βάρος τους, αναρτώντας μία κόκκινη σημαία την ώρα που γίνεται η παράβαση και αναφέροντας το αίτημά τους στην επιτροπή.

Οι *εναλλακτικές ποινές* που εφαρμόζονται τελευταία μπορεί να είναι μία ή περισσότερες στροφές 360°. Έτσι, εάν ένα σκάφος παραβεί κάποιο κανονισμό μπορεί να εκτελέσει μία πλήρη περιστροφή γύρω από τον εαυτό του (είναι δυσκολότερο από όσο ακούγεται) και μετά να συνεχίσει τον αγώνα κανονικά. Ένα σκάφος μπορεί να εκτελέσει την ποινή αυτή, όταν ο κυβερνήτης αντιληφθεί πως υπέπεσε σε παράπτωμα, ακόμα και χωρίς κάποιος να του κάνει ένσταση.

Μετά την εκδίκαση μιας ένστασης, η επιτροπή ενστάσεων μπορεί να επιβάλλει σε ένα σκάφος ποινή, επιβαρύνοντας το χρόνο του κατά κάποιο ποσοστό.